

SÖKANDE

Villa Sofia äldreboende & omsorg AB, 559045-8526

Ombud: Advokat Walter Sköldstam
ANNOT Advokatbyrå AB

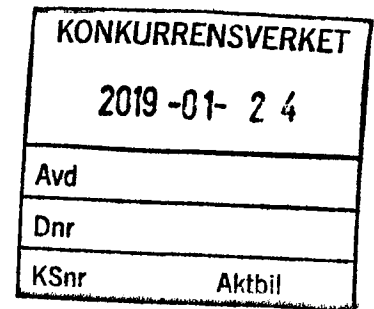
MOTPARTER

1. Upphandlingscenter, Kommunalförbundet Fjärde storstadsregionen
2. Linköpings kommun

Ombud för 1 och 2: Jurist Sabina Fajkovic
Upphandlingscenter, Kommunalförbundet Fjärde storstadsregionen

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Upphandlingscenter och Linköpings kommun (nedan Beställarna) genomför upphandlingen ”HVB-tjänster barn och ungdom” (dnr UH-2017-254). Upphandlingen genomförs som ett förenklat förfarande enligt LOU. Vidare är upphandlingen indelad i elva olika anbudsområden och avsikten är att teckna ramavtal med samtliga leverantörer som uppfyller samtliga kvalificeringskrav- och obligatoriska krav inom respektive anbudsområde. Av tilldelningsbeslut med tillhörande upphandlingsprotokoll för anbudsområdena 2, 5, 8 och 11 framgår att Villa Sofia äldreboende & omsorg AB:s (nedan Bolaget) anbud förkastades på den grunden att samtliga ställda krav i upphandlingsdokumenten inte var uppfyllda.

Dok.Id 353810

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00
E-post: forvaltningsratten@linkoping.dom.se
www.forvaltningsratten@linkoping.dom.se

Telefax

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen gällande anbudsområdena 2, 5, 8 och 11. Bolaget yrkar att upphandlingen avseende dessa anbudsområden ska rättas på så sätt att ny utvärdering görs där Bolagets anbud beaktas. I andra hand yrkas att upphandlingen för angivna anbudsområden ska göras om.

Beställarna bestrider bifall till ansökan.

VAD PARTERNA ANFÖR

Bolaget

Bolaget har ett konto hos e-Avrop. Såvitt det förstås kan anbud i systemet lämnas av den som har ett användarkonto kopplat till sig. Bolaget har tidigare haft en anställd, C.B., som haft ett sådant användarkonto. När C.B slutade skapade hennes efterträdare M.V. ett nytt användarkonto hos e-Avrop för att kunna lämna anbud i upphandlingen för Bolagets räkning. När M.V. skapade kontot gjorde hon det med sina kontaktuppgifter. Hon var också den som för Bolagets räkning lämnade anbud i upphandlingen. Den 29 maj 2018 begärde Beställarna en förklaring angående hur kravet på ekonomisk stabilitet om minimum rating sex (6) var uppfyllt. Kompletteringen skulle vara Beställarna tillhanda skriftligen i e-Avrop genom en särskild länk senast den 8 juni 2018. Bolaget fick emellertid inte del av anmodan. Det har senare visat sig att meddelandet inte skickades till M.V:s angivna e-post, utan till C.B:s. I samband med att C.B. avslutade sin anställning har avsikten varit att omdirigera hennes e-post till M.V. På grund av misstag utanför Bolagets kontroll hade så inte skett, vilket först uppdagades i augusti 2018.

I mitten av augusti 2018 uppdagades att det fanns en begäran hos e-Avrop om att lämna en komplettering om kravet på ekonomisk stabilitet. Korrespondensen med e-Avrops support och upphandlaren utmynnade i att något

nytt e-postmeddelande med länk till att lämna uppgifter inte gick att få. Bolagets uppfattning var dock att kompletteringar kunde lämnas per e-post till ansvarig upphandlare. En skriftlig förklaring lämnades därför den 7 september angående den ekonomiska stabiliteten. I förklaringen angavs att Bolaget är ett nystartat företag sedan 2017. Därutöver lämnades bl.a. kontoutdrag för att styrka att motsvarande ekonomisk kapacitet finns för att ett långsiktigt avtal med Beställarna ska kunna upprätthållas. Den 26 och 27 september 2018 beslutade Beställarna att tilldela kontrakt med andra leverantörer. Beställarna förkastade dock anbudet på den grunden att en förklaring kring den ekonomiska stabiliteten inkom för sent, trots den utredning som varit och att efterfrågad förklaring skickades in före det att tilldelningsbeslut i upphandlingen fattades.

En skriftlig förklaring till varför ratingen inte når upp till nivå sex (6) enligt Bisnode har lämnats tillsammans med ett kontoutdrag till styrkande av att en stabil ekonomisk bas innehas. Förklaringen, tillsammans med bilagorna, är således godtagbar. Beställarna har emellertid inte beaktat kompletteringen på grund av att den tillhandahölls för sent. Oaktat detta har en förklaring lämnats innan tilldelningsbeslut fattats och borde ha beaktats. Aktuellt krav i avsnittet 5.1 får anses vara en exklusiv reglering av en rättighet för leverantören att få lämna en förklaring efter att anbud lämnats för det fall ratingen inte är fullgod efter kontroll därom. Inget är angivet att Beställarna har rätt att förkasta en förklaring inom en oproportionerligt kort tid om ca en vecka med att lämna en förklaring. Denna fråga har inte heller att göra med den reglering som finns i LOU om komplettering och förtydligande av ett anbud när det kommer till konkretisering av redan lämnade uppgifter, utan vad det handlar om är att Beställarna i upphandlingsdokumenten satt upp en reglering om att denna typ av komplettering ska göras efter att anbud lämnats in. Något stöd i upphandlingsdokumenten eller i LOU i övrigt för att inte alls beakta Bolagets förklaring finns inte.

Vidare står det inget i kravet i avsnittet 5.1 om att förklaring måste ges in inom ca en vecka från det att e-post skickas. I och med att det inte finns något krav i punkten 5.1 om att lämna en förklaring inom viss tid vid låg rating skulle inte Beställarna ha brutit mot likabehandlingsprincipen om de skulle ha beaktat underlag och svar som Bolaget ostridigt har skickat före tilldelningen meddelats. Beställarna har inte visat att de tagit hänsyn till någon som lämnat underlag enligt kravet i 5.1 på ett sätt som skulle ha varit olikbehandlande. Obegränsad tid har inte heller getts som Beställarna påstår.

Om rätt inte förelegat att skicka in underlag enligt kravet i avsnitt 5.1 får det anses stå i strid med kravet på transparens på grund av i) att det inte framgår av upphandlingsdokumenten att tidsfristen för att lämna underlag skulle sättas till enbart sju dagar ii) att anbudsgivarna var tvungna att bevaka förfrågningar från Beställarna därom efter anbudstidens utgång iii) att det inte framgår att underlag kan skickas på annat sätt än genom att följa länk i e-post som skickas till särskild e-postadress iv) kravet är så pass otydligt avseende hur ytterligare underlag ska skickas in och när det begärs. Vidare var svarsfristen endast sju dagar och gavs utan förvarning. Anbud skulle senast lämnas den 15 mars 2018 och tilldelning av kontrakt i upphandlingen har skett först i slutet av september 2018. Med beaktande härav var tidsfristen oproportionerligt kort. Sammantaget har upphandlingsfel förekommit och det finns skäl för ingripande.

Beställarna

Bolaget lämnade anbud i e-Avrop med C.B:s e-postadress. Det är därmed felaktigt att M.V. lämnade anbud med sina kontaktuppgifter. Vid kontroll av den ekonomiska stabiliteten hos Bisnode framkom att Bolaget hade ratingen ett (1). Med anledning av detta anmodades Bolaget den 29 maj 2018 om att inkomma med en godtagbar förklaring till den aktuella ratingen med sista svarsdatum den 8 juni 2018. Meddelandet skickades via dialogfunktionen i

e-Avrop, vilket innebar att det skickas till den på Bolaget då registrerade e-postadressen. Bolaget bytte e-postadress först den 21 juni 2018. Bolagets påstående att det inte fått del av anmodan är således felaktig. Vidare är det anbudsgivarens ansvar att se till att rätt e-postadress är registrerat i upphandlingsverktyget vid anbudsinslämning och tid därefter. Inte heller kan det faktum, att anbudsgivare inte bevakar sin e-post och därigenom missar att inkomma med svar inom utsatt tid, medföra en skyldighet för upphandlande myndighet att ge ytterligare en anmodan. En sådan behandling skulle strida mot likabehandlingsprincipen. Att den utsatta svarstiden inte uttryckligen framgick av upphandlingsdokumentet strider inte mot LOU. Svarstiden framgick tydligt av e-postmeddelandet, varför Bolaget borde ha förstått att svaret skulle vara Beställarna tillhanda inom den utsatta tiden.

Tidsfristen för att inkomma med en förklaring avseende den ekonomiska stabiliteten var inte oproportionerligt kort. Bolaget fick sju arbetsdagar på sig att inkomma med en förklaring. Att lämna en sådan förklaring kan inte anses vara särskilt betungande eller tidskrävande för att sju arbetsdagar ska anses vara en för kort tid. Med beaktande av likabehandlingsprincipen har rätteligen en viss tid för svar på anmodan satts. Alla anbudsgivare som fick en anmodan har fått samma utsatta tid för svar, nämligen till och med den 8 juni 2018. Att tillämpa olika tider för att inkomma med svar till olika anbudsgivare skulle även strida mot likabehandlingsprincipen. En anbudsgivare kan inte ges obegränsat med tid för att inkomma med svar på anmodan.

Bolaget skickade på eget initiativ den 7 och 13 september 2018 e-postmeddelande innehållande handlingar avseende den ekonomiska ställningen direkt till ansvarig upphandlare. Kompletteringarna, som inkom långt efter sista svarsdatum för anmodan, har rätteligen inte beaktats. Eftersom Bolaget inte inkom med en förklaring inom utsatt svarstid, utan långt efter utsatt svarstid, har Bolaget gjort en otillåten komplettering enligt 19 kap 2 § och 4 kap. 9 § LOU. I upphandlingsdokumenten stadgas det inte någon rätt att

skicka in en förklaring avseende den ekonomiska stabiliteten fram till dess att tilldelningsbeslut har fattats i upphandlingen.

Upphandlingsdokumenten strider inte mot transparensprincipen, proportionalitetsprincipen eller konkurrensprincipen som Bolaget gör gällande. Av avsnitt 7.2 i ”Upphandlingsföreskrifterna” framgår att anbud ska lämnas i elektronisk form via e-Avrop och att anbud som lämnas i annan form eller på annat sätt kommer att förkastas. De av Bolaget inkomna kompletteringar är en del av Bolagets anbud, varför Bolaget borde ha förstått att en anmodan om att inkomma med förklaring avseende ekonomisk stabilitet kommer att ställas via e-Avrop. Kravet på rating sex (6) i Bisnode var också tillräckligt tydligt utformat. Det åligger Bolaget att veta senast vid anbudsinlämningen huruvida Bolaget uppfyller kravet på rating sex (6) i Bisnode eller inte. Bolaget borde alltså redan vid anbudsinlämningen ha förstått, eftersom Bolaget inte uppfyllde kravet på rating sex (6), att Bolaget kommer anmodas att inkomma med en förklaring vad gäller dess ekonomiska stabilitet såsom det framgår av upphandlingsdokumenten. Därmed, det vill säga från den tidpunkten att anbudet lämnades in, åligger det Bolaget att bevaka sin e-post i e-Avrop.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (4 kap. 1 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i denna lag

och detta medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (20 kap. 6 § första stycket LOU).

Förvaltningsrättens bedömning

I avsnitt 5.1 i upphandlingsdokumentet "Skakrav" anges att anbudsgivaren ska ha en stabil ekonomisk bas, vilket kommer kontrolleras via företaget Bisnode. Anbudsgivaren ska då som minimum uppnå en rating på sex (6) för att vara kvalificerad. Om det vid kontrollen visar sig att anbudsgivarens rating är lägre än sex (6), bereds anbudsgivaren inkomma med en för den upphandlande myndigheten godtagbar förklaring till ratingen samt inge underlag som visar att anbudsgivaren har en ekonomisk stabilitet som motsvarar efterfrågad rating sex (6) enligt Bisnode (eller motsvarande rating hos annat kreditvärderingsföretag).

I aktuellt fall har Beställarna förkastat Bolagets anbud med motiveringen att någon förklaring till den låga ratingen om ett (1) hos kreditvärderingsföretaget Bisnode inte inkommit i rätt tid.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att det normalt måste åvila anbudsgivarna att tillse att angivna kontaktuppgifter vid anbudsinslämning är korrekta och uppdaterade. Vidare har det inte framkommit annat i målet än att den ifrågavarande anmodan om att inkomma med en godtagbar förklaring till den ekonomiska stabiliteten skickades till den i upphandlingsverktyget registrerade e-postadressen. Vad Bolaget har gjort gällande angående felaktiga kontaktuppgifter visar således inte att Beställarna har förfarit i strid med LOU. Det finns därmed inte skäl för ingripande mot upphandlingen på denna grund.

Beställarna har i nu aktuellt fall, i enlighet med vad som anges i upphandlingsdokumenten, givit de anbudsgivare som inte uppnådde kravet på efterfrågad rating tillfälle att lämna en godtagbar förklaring till ratingen samt inge underlag angående den ekonomiska stabiliteten. Vid en sådan begäran om komplettering måste det anses ligga i sakens natur att Beställarna behöver ange en lämplig tidsfrist i sin begäran (jfr prop. 2015/16:195 s. 977). Förvaltningsrätten anser att den satta tidsfristen om sju arbetsdagar för den aktuella kompletteringen inte är oskälig eller oproportionerlig. Detta särskilt med beaktande av att en anbudsgivare får anses vara väl insatt i sina ekonomiska förhållanden och borde kunnat förutse att en komplettering skulle komma att krävas. Förvaltningsrätten anser vidare att det faktum att tidsfristen för komplettering inte har angivits i upphandlingsdokumenten, eller att det inte närmare framgick av upphandlingsdokumenten när en begäran om komplettering skulle komma att ske, inte medför att upphandlingsdokumenten är så otydliga att de står i strid med transparensprincipen.

Bolaget har inte lämnat in begärd förklaring inom den av Beställarna angivna tidsfristen. Det har därmed varit korrekt av Beställarna att förkasta Bolagets anbud. Mot denna bakgrund, samt med beaktande av vad som anförts ovan, saknas det skäl för ingripande mot upphandlingen enligt 20 kap. 6 § LOU på de grunder som Bolaget har anfört i målet. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-05).

Christine Lindström
Förvaltningsrättsfiskal

Föredragande har varit Robert Larsson.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.